

23 Yaşındayız

ANDANTE

Türkiye'nin Klasik Müzik Dergisi

**ARP TERAPİSİ
HAKKINDA
KLİNİK BULGULAR
NE SÖYLÜYOR?**

**OTANTİK VE
ÖZGÜN BİR BESTECİ
ONUR TÜRKMEN**

**MÜZİK DÜNYAMIZIN
TAKDİRE ŞAYAN İSMİ
EVİN İLYASOĞLU**

**CLARA VE ROBERT
SCHUMANN'LA
ANDERSEN
MASALLARINDAN
ÇIKMA BİR GÜN**

**OPERANIN
DERİNLİKLERİNDE
ARIBERT REIMANN**

Müziğin Ruhuna Nüfuz Eden Bir Şef

Maximilian Cem Haberstock

ISSN 1303-7749
KASIM 2025
Yıl 23 - Sayı 229
Fiyatı 220 TL

Müziğin Ruhuna Nüfuz Eden Bir Şef

Maximilian Cem Haberstock

İdil Şakir

Genç yaşına rağmen uluslararası başarılarıyla tüm dikkatleri üzerinde çeken orkestra şefi, piyanist ve besteci Maximilian Cem Haberstock ile keyifli bir söyleşi yaptık.

Müziğe ilk adımınızın ardında sizi en çok etkileyen kişi ya da olay neydi? Bu erken dönemde müzik sizde nasıl bir anlam kazandı?

Hayatımda çok net hatırladığım bir deneyim var ki bu deneyimin orkestra şefi olmaya karar vermemde önemli bir payı olduğuna eminim: Ailemin beni ilk kez bir senfoni konserine götürdüğü gün. O zamana kadar bazı resitaller ve oda müziği konserleri dinlemiştim ancak tam kadrolu büyük bir orkestrayı canlı olarak ilk kez orada deneyimledim. Dokuz yaşındaydım, konser Münih'teki eski Gasteig'deydi, sahnede Riccardo Muti yönetimindeki Viyana Filarmoni Orkestrası vardı. İlk senfonik konser deneyimi için bundan daha etkileyici bir başlangıç olamazdı. Hâlâ dün gibi hatırlıyorum, ikinci yarıda Richard Strauss'un erken dönem senfonik şiiri *Aus Italien*'i seslendirdiler; renkli, enerjik ve muhteşem orkestralanmış bir eser. Orkestranın saf gücü ve renk zenginliği beni büyülemişti. Daha önce hiçbir ses beni bu kadar derinden

etkilememişti. Bir diğer etki ise Mariss Jansons'du, kişisel olarak tanıma ayrıcalığına sahip olduğum büyük bir şef. 2015'ten 2019'un sonundaki vefatına kadar dört yıl boyunca benim için olağanüstü bir mentordu. Onunla yaptığımız tüm sohbetler benim için her zaman ilham kaynağı oldu. Ondan gerçekten bir orkestrayı nasıl eğiteceğimi, prova sürecini yalnızca o konserin değil, orkestranın kimliğinde de kalıcı bir etki bırakacak biçimde nasıl şekillendireceğimi öğrendim.

15 yaşında kendi orkestranızı kurmak büyük bir cesaret! 20'den fazla ülkeden 68 genç müzisyenin yer aldığı Münih Genç Filarmoni Orkestrası'nı kurarken nelere öncelik verdiniz? Bu süreci sizden dinlemek isteriz.

Orkestramı sizin de belirttiğiniz gibi 15 yaşındayken kurdum. Başlangıçta oldukça basit ve pratik bir nedenim vardı, şeflik konusunda deneyim kazanmak istiyordum ve

*Şeflik yalnızca
doğru notaları
üretmekten ibaret
değildir; bir eserin
özüne entelektüel,
duygusal ve
ruhsal anlamda
nüfuz edebilme
sanatıdır.*

bunu yapabileceğim bir orkestraya ihtiyacım vardı. O yaşta hiçbir profesyonel orkestranın beni şef podyumuna davet etmeyeceği açıktı. Daha önce birkaç okul ve gençlik orkestrasını yönetmişim ama bunlar arada sırada gerçekleşen fırsatlardı, benim için yeterli değildi. Bu yüzden Münih Müzik ve Sahne Sanatları Üniversitesi'nden genç müzisyenleri bir araya getirip küçük bir topluluk olan Arcis Oda Orkestrası'nı kurdum. Aralık 2019'daki ilk konserimiz, bir Haydn programıydı ve öylesine büyük bir ilgi ve heyecanla karşılandı ki bir yıl sonra yaklaşık 24 kişilik bir kadroyla tamamı Mozart'tan oluşan bir programla devam ettik. 2021 ve 2022 yıllarında artık profesyonel orkestralardan davetler almaya başlamıştım. Elbette henüz Berlin Filarmoni değil, ama yine de yetişkin müzisyenlerden oluşan ciddi ve profesyonel topluluklardı. Böylelikle, küçük orkestram başlangıçtaki varlık nedenini o noktada tamamlamış ve ilk motivasyonum, yani deneyim kazanma isteğim, amacına ulaşmıştı.

Asıl dönüm noktası 2023'te yeni bir isim ve yeni bir fikirle geldi: Münih Genç Filarmoni Orkestrası (Young Philharmonic Orchestra of Munich). Bunun ilhamı büyük ölçüde Verbier Festivali'nde geçirdiğim zamandan kaynaklandı. Bu prestijli festivale üç kez davet edilmişim, son olarak 2021'de James Gaffigan'ın şef asistanı olarak. Onun yönettiği Verbier Festival Junior Orchestra, 16 ile 19 yaş arasındaki en yetenekli genç müzisyenlerden oluşuyordu. O sırada ben de 17 yaşında, yani tam o yaş grubunun ortasıydım. Gaffigan, benim orkestrayla birlikte yaşamam konusunda ısrar etmişti, bu sayede kendi kuşağımın en iyi genç müzisyenlerinden bazılarıyla yakın arkadaşlıklar kurdum. Verbier Festivali'nde tanıştığım genç müzisyenleri Münih'e davet ettim ve bir bakıma yeni orkestram bir buluşma projesi olarak başladı. Elbette tüm üyelerimiz Verbier'den gelmedi ama o çevre orkestranın temelini oluşturdu. Bu orkestrayı kurarken amacım, repertuvar, prova zamanı gibi konularda özgürce karar verebileceğim bir platform yaratmaktır; bunun sanatsal

açıdan ne kadar büyük bir fark yarattığını zamanla gördüm.

2023'teki ilk projemizde 52 müzisyen yer aldı. Program Mendelssohn'un *İskoç Senfonisi* ile Alban Gerhardt'ın solist olarak seslendirdiği Çaykovski'nin *Rokoko Varyasyonları* eserlerini içeriyordu. 2024'te Daniel Müller-Schott ile İkili Konçerto'yu içeren tamamı Brahms'tan oluşan bir programla devam ettik. Daha sonra 2025'te genç piyanist Eva Gevorgyan ile Salzburg Mozarteum ve Münih Herkulessaal'da gerçekleştirdiğimiz Beethoven turnesi izledi. Bu projede orkestramız 24'ten fazla ülkeden gelen 68 müzisyene ulaşmıştı. Önümüzdeki Mart 2026 turnemiz ise Prag, Wiesbaden, Frankfurt ve Münih'in en güzel konser salonlarını kapsayacak, bu kez sahnede 93 müzisyen olacak.

Özellikle vurgulamak isterim ki bu orkestra hiçbir zaman geleneksel anlamda bir "gençlik orkestrası" olarak tasarlanmadı, ne de ağırlıklı olarak bir "eğitim kurumu" olma amacı taşıyor. GMJO, EUYO veya VFO gibi orkestralarla benzer yönlerimiz olsa da amacımız farklı. Biz, kendi kuşağımın en iyi genç müzisyenlerini uzun vadeli bir sanatsal gelişim süreci etrafında bir araya getirmeyi hedefliyoruz. Zaman içinde, birlikte çalarak ve birlikte gelişerek geleceğe yönelik dünya standartlarında orkestra inşa etmeyi umuyoruz. İşte bu, bu projenin ardındaki vizyondur.

Klasik müzik dünyasında "genç dâhi" olarak anılıyorsunuz. Bu tanım sizde bir sorumluluk hissi mi uyandırıyor, yoksa sanatın doğal akışı içinde kalmayı mı tercih ediyorsunuz?

Dürüst olmak gerekirse "genç dâhi" tanımına pek sıcak bakmıyorum. Bu ifade kişisel başarının bir tür sihir ya da şansla bağlantılı olduğu izlenimini veriyor. Oysa gerçekte, biraz yetenekten öte, asıl belirleyici olan ısrarlı ve ciddi bir çalışmadır. Gerçek şansın, bir fırsat kendini gösterdiğinde iyi hazırlanmış olmakta

*Bir şefin sahip
olması gereken en
temel niteliklerin
başında, müziği
derinlemesine
hissedebilme
yeteneği olduğuna
inanıyorum.*

Die Fledermaus

© Alexander Thompson

yattığına inanıyorum. Tabii ki bu aynı zamanda güçlü bir sorumluluk duygusunu da beraberinde getiriyor. Her eser, her prova, her konser benim için yeni bir başlangıç. Bu yaklaşımın beni her zaman dengede ve odaklı tuttuğuna inanıyorum.

Kendi kuşağınızın en umut veren genç şeflerinden biri olarak hangi müzik türlerine ve bestecilere özel ilgi duyuyorsunuz?

Müzikal odağım oldukça açık bir şekilde Beethoven ile başlayan Alman Romantik geleneğinde yoğunlaşıyor. Repertuarımın tam ortasında Beethoven ve Brahms yer alıyor. Onların etrafında ise tüm Alman Romantik kuşağı var: Schumann, Schubert, Mendelssohn, Wagner, Bruckner ve Richard Strauss. Bu, bu alanın dışındaki müzikten kaçındığım anlamına gelmez, tam tersine. Örneğin Çaykovski veya Şostakoviç gibi bestecileri yönetmekten büyük keyif alıyorum. Ancak müzikal dünyanın ağırlık merkezi, sağlam bir şekilde Beethoven ve Alman Romantik geleneğinde kök salmış durumda. Ayrıca, Mozart eserlerini icra etmekten çok zevk alıyorum, tabii ki sadece doğru koşullar sağlandığında. Onu, belki de tüm besteciler arasında en talepkâr olarak görüyorum.

Piyanist, besteci ve orkestra şefi olmanız büyük bir iç disiplin gerektiriyor. Bu üç alan arasında nasıl bir içsel denge kuruyorsunuz?

Açık konuşmak gerekirse, mükemmel bir denge kurabildiğimi söyleyemem ama belki de buna gerek yok. Elbette, geniş bir temele sahip olmak ve bir disiplinden edindiğiniz deneyimin diğer alanları etkilemesine izin vermek değerli, insana bu şekilde gerçekten çok şey kazandırıyor. Asla unutmadığım bir öğüt var: Mariss Jansons bana 11 yaşındayken demişti ki “Tüm bunlar güzel şeylerdir ama odaklanmak her şeyin temelidir, odak olmadan hiçbir şey gerçekten işlemez”. Bu yüzden kendimi her şeyden önce bir orkestra şefi olarak görüyorum, piyanist ve besteci kimliğim ise ikinci planda. Bu, o alanları bıraktığım anlamına gelmiyor, her ikisini de sürdürmeye devam ediyorum. Piyano çalmaktan ve bestelemekten büyük bir mutluluk duyuyorum, üstelik her ikisi de şef olarak yaptığım işe son derece yardımcı oluyor. Ancak hem pratikte hem sanatsal olarak yaptığım her şeyin merkezinde şeflik yer alıyor.

Örnek aldığınız orkestra şefleri var mı? Sizce bir orkestra şefini iyi yapan özellikler nelerdir?

En büyük rol modellerimden biri Wilhelm

ENKASANAT

13 EKİM
23 ARALIK 2025

ENKA
ODİTORYUMU

04 KASIM
SALI 20.30
KONSER

BURÇİN BÜKE
KLASİK TENOR
BİR MÜZİKAL YOLCULUK
BAS GİTAR: EYLEM PELİT,
DAVUL: VOLKAN ÖKTEM

02 ARALIK
SALI 20.30
KONSER

**DAVIDE ALOGNA &
CANAN GÜRMENT**
MÜZİĞİN KLASİK DOKUNUŞLARI

11 ARALIK
PERŞEMBE 20.30
KONSER

**MURAT CEM ORHAN &
MERT FIRAT &
EVRİM ÖZKAYNAK**
İKİNCİ YENİ ŞARKILAR

16 ARALIK
SALI 19.00
KONSER

ADAPAZARI
ENKA ODİTORYUMU

ANDALUCIA

18 ARALIK
PERŞEMBE 20.30
KONSER

EFE ŞEN & YAĞMUR TUNA
LALE TARA SANAT BÜRSÜ
İLK KUŞAK KONSERİ
PIYANO EŞLİK: GÖKHAN AYBULUS

23 ARALIK
SALI 20.30
KONSER

**BORUSAN QUARTET İLE
YENİ YIL KONSERİ**

#BURASITAMYERİ

ENKASANAT

ENKA VAKFI SADI GÜLCELİK SPOR SİTESİ
POLİGON MAH. KATAR CAD. NO:15/A
İSTİNYE, İSTANBUL

BİLET ALMAK İÇİN

karnaval

biletix

İŞ BİRLİKLERİYLE

KURUCU | FOUNDER

Craiova "Oltenia" Filarmoni Orkestrası, 2022

© Laurentiu Nica

Furtwängler. Ondan her şeyden önce iki önemli şey öğrendim. İlki, büyük çaplı eserleri, içsel bir mimari tutarlılık ve dramatik bir gerilimle inşa edebilme yeteneğidir. Örneğin bir senfoni ele alalım, burada amaç, birinci bölümün ilk notasından son bölümün son notasına kadar uzanan bir gerilim yayını kurabilmektir. Böylece dinleyici, bu yolculuk boyunca farklı ruh halleri, karakterler ve duygularla karşılaşsa da sonunda onu tamamen içine alan ve hiç bırakmayan tek bir bütünlük ortaya çıkar.

Furtwängler'den öğrendiğim ikinci şey ise, gerçekten nefes kesici anlara ulaşmak istiyorsanız her şeyi riske atmaya istekli olmanız gerektiğidir. Bunun mükemmel bir örneği, Furtwängler'in Aralık 1952'deki Beethoven'in *Eroica Senfonisi*'nin yavaş bölümündeki yorumlarında görülebilir. Hem 7 Aralık hem de 8 Aralık'ta gerçekleşen Berlin Filarmoni'ye ait canlı kayıtlar mevcuttur. 8 Aralık'taki kayıt, eşsiz ve efsanevi hâle gelmiştir; 7 Aralık'taki performans ise kötü olmasına rağmen, bir gün sonrakinin ezici duygusal gücünden ve yoğunluğundan yoksundur. Peki neden? Çünkü Furtwängler yavaş bölümde olağanüstü derecede yavaş bir tempo seçmişti; öyle ki bu tempo, gerilim yayını neredeyse kopma noktasına getiriyor,

performansın her an çökme tehlikesi doğuruyordu. 7 Aralık'taki gerilim tam olarak tutmamış ve performans gerçekten de dağılmıştır. Ancak 8 Aralık'ta, ilginç bir şekilde tempo biraz daha yavaş olmasına rağmen, başarılı olmuştur. Ortaya çıkan sonuç, o bölümün şimdiye kadar kaydedilmiş, hatta belki de sahnede gerçekleştirilmiş, en güçlü ve duygusal açıdan en sarsıcı yorumlarından biridir. Bu yalnızca onun o riski göze alması sayesinde mümkün olmuştur.

Furtwängler'dan çıkardığım iki temel ders bunlardır. Ancak bir de gençliğim boyunca benim için çok büyük bir idol olan Herbert von Karajan da var. Furtwängler benim için daha sonraki bir dönemde geldi, bugün onu en büyük rol modelim olarak görsem de Karajan hâlâ benim için çok merkezi bir figür olmayı sürdürüyor. Karajan'dan sesi nasıl şekillendireceğimi ve yaratacağımı öğrendim. Tarihte rengi ve tınıyı bu kadar kusursuzca kontrol edebilen başka bir şefin çok ender bulunduğunu düşünüyorum. Onun kayıtlarını ve ne mutlu ki çoğu korunmuş olan provalarını inceleyerek, sesi nasıl biçimlendireceğimi, ona nasıl şekil vereceğimi ondan öğrendim.

Bir diğer idolüm ve rol modelim de

Maximilian Cem Haberstock ve Münih Genç Filarmoni Orkestrası, Herkulessaal

© Bela Raba

bu röportajın en başında bahsettiğim gibi, Münih'teki Bavyera Radyo Senfoni Orkestrası'nın şefi olarak canlı deneyimleme ayrıcalığına sahip olduğum Mariss Jansons'tu. Jansons, bir orkestrayı gerçekten "eğitebilen" çok az sayıdaki şeflerden biriydi. Onunla katıldığım sayısız prova, bir orkestrayı nasıl şekillendireceğime ve eğiteceğime dair ustalık dersleri gibiydi. Genel olarak, bir şefin sahip olması gereken en temel niteliklerin başında, müziği derinlemesine hissedebilme yeteneği olduğuna inanıyorum. Her eserin nasıl seslenmesi gerektiğine dair net ve canlı bir iç görüye ve bu iç görüyü gerçeğe dönüştürecek iradeye sahip olmak gerekir. Bu vizyonu orkestraya açık bir şekilde iletebilme yeteneği de eşit derecede önemlidir. Ama bunların ötesinde, bir orkestra şefinin geniş bir kültürel birikime sahip, iyi eğitilmiş bir kişilik olması gerekir. Şeflik yalnızca doğru notaları üretmekten ibaret değildir; bir eserin özüne entelektüel, duygusal ve ruhsal anlamda nüfuz edebilme sanatıdır. Bu da ancak gerçek bir eğitim, merak duygusu ve derin bir kültürel zeminle mümkündür. Bunun gerçekten önemli olduğuna inanıyorum.

Bir eseri yorumlarken bestecinin niyetine ne kadar sadık kalmayı ne

kadar kendi sesinizi ortaya koymayı önemsiyorsunuz? Yorumcunun özgürlüğü sizin için nerede başlar ve nerede biter?

Günümüzde partisyona sadakatle ilgili popüler fikirlerin bazılarıyla zaman zaman zorlanıyorum. "Eser sadakati" tam olarak ne anlama geliyor? Bir şef, partisyona sadık olmayı amaçladığında genellikle eseri olabildiğince nesnel bir biçimde yansıtmayı hedefler. Ancak en temel soruların bile, örneğin bir forte'nin ne kadar güçlü, bir piano'nun ne kadar yumuşak olması gerektiği gibi konuların, kesin bir yanıtı yoktur. Müzik notasyonu, doğası gereği, kaçınılmaz olarak kesin değildir. Bu nedenle, tamamen nesnel bir yorum asla var olamaz; her yorum, bir dereceye kadar öznelidir. Ayrıca, partiyonun kendisi asla tamamlanmış bir sanat eseri olarak görülmemelidir. Sanat, ancak icra edildiği anda ortaya çıkar. Partiyon bir rehberdir, bir semboller ve talimatlar dizisidir, bir eserin nasıl hayat bulabileceğine dair ipuçları verir, ancak eserin kendisi değildir.

Peki o hâlde yorumcunun gerçek görevi nedir?

Wilhelm Furtwängler bunu, kaleme aldığı pek çok denemelerden birinde son derece güzel

Maximilian Cem Haberstock, Daniel Müller-Schott ve Tassilo Probst, Carl Orff Saal, 2024

bir biçimde ifade eder. Özünde şunu söyler: Besteci, sesle ifade etmek istediği büyük bir bütünün, bir sanat eserinin, vizyonuyla yola çıkar; ardından çalışma, düzeltme ve deneme süreçlerinden geçerek bitmiş partisyona ulaşır. Yorumcu ise çoğu zaman elinde yalnızca bu partiyonu bulur; zira bestecilerin büyük bölümü, kendi niyetlerini açıklayacak kadar uzun yaşamamıştır. Eserde, yapının nasıl hayata geçirileceğine dair tüm ayrıntılar yer alır, ancak vizyonun kendisi, yani o büyük bütünün fikri, yalnızca ima edilir. Yorumcunun görevi bu yolu tersine izlemektir. İnceleme, düşünme ve derin bir etkileşim süreciyle, eserin ilk vizyonunu anlamaya çalışır. Bunu kavradığına inandığı anda elindeki tüm müzikal imkânları o vizyona hizmet etmeye adanır; yalnızca partisyona değil, onun ardındaki vizyona. Ben Furtwängler'in bu tanımını, yorumculuğun özünü anlatan son derece isabetli bir ifade olarak görüyorum. Sadece notaya bire bir sadık kalma çabaları en baştan sonuçsuz kalır. Ancak, tamamen keyfi ve sınırsız bir özgürlük anlayışı da aynı derecede yanlıştır. Hatta Furtwängler, aşırı notaya bağlılık ile aşırı keyfiliğin aslında aynı madalyonun iki yüzü olduğunu öne sürer. Yorumcunun gerçek görevi, bestecinin vizyonunu yeniden

hayata geçirmeye çalışmaktır ve bunu yaparken icracı, kaçınılmaz olarak kendinden de bir şeyler katar. Benim için örneğin bir Beethoven senfonisini yönetmek, bir anlamda cennetteki besteciyle müzikal bir diyaloga girmek gibidir.

Sahneye çıkmadan önceki o birkaç dakikada zihinsel olarak nasıl bir hazırlık sürecinden geçiyorsunuz? O anlarda sizi merkezde tutan duygu nedir?

Sahneye çıkmadan hemen önce hep yoğun bir heyecan hissedirim, bu benim gerçekten sabırsızlıkla beklediğim bir duygudur. Kendimi hazırlamak için öncesinde birkaç dakikalık sessiz bir zaman geçirmeyi severim; saçımı düzeltmek, frak ya da smokinimi giymek başlı başına bir ritüel hâline geldi. Bu hazırlık süreci, bir yandan odaklanmama yardımcı olurken bir yandan da o tatlı beklenti duygusunu canlı tutar. Kendi orkestramla sahneye çıkacağım zaman ise bu his biraz farklıdır. O akşamın yalnızca müzikal yönünden değil, tüm atmosferinden, müzisyenlerden ve tüm organizasyondan kendimi sorumlu hissedirim. Her zaman son anda kontrol edilmesi gereken birkaç detay ya da bana ihtiyaç duyan biri olur,

bunu aslında rahatlatıcı bulurum. Her şeyin yerli yerinde olduğunu bildiğimde zihnim tamamen sakinleşir ve berraklaşır. Podyuma adım attığım anda performans sanki bir trans hâlinde akar, zaman anlamını yitirir. Provalarda son derece yoğun ve titiz çalışırım ki konser sırasında artık tamamen bırakıp güvенеbileyim; müzisyenlere, hazırlığa ve o ana.

Size ilham veren unsurlar nelerdir?

Aniden gelen “eureka” anlarının tanıdık klişesiyle çelişse de ve ilk başta kulağa pek romantik gelmese de gerçek ilhamın çoğunlukla bir konuyla sürekli ve derin bir biçimde meşgul olmaktan doğduğuna inanıyorum. Bir kişi belirli bir fikre veya temaya derinlemesine daldığında, o süreç en iyi fikirleri eninde sonunda üretir. İlginç bir şekilde, ilhamın en canlı şekilde ortaya çıktığı anlar genellikle işi bir kenara bıraktığımız anlardır, çünkü zihin arka planda onu işlemeye devam eder. Bu görüş kesinlikle sadece bana ait değil. Richard Strauss ve Thomas Mann buna mükemmel örnekler. Her ikisinin de kendine özgü sabit “çalışma saatleri” vardı. Strauss her gün belirli saatlerde beste yapar, Thomas Mann da aynı şekilde yazı yazardı. Elbette o saatlerde ortaya çıkan her şey olağanüstü değildi, muhtemelen tam tersi, ama o sürekli disiplin, o her gün eserle yüzleşme hâli, gerçekten büyük olana ulaşmanın vazgeçilmez bir adımıdır.

Sizi en çok heyecanlandıran projeleriniz veya konserleriniz hangileri oldu?

Elbette her şeyin ilk kez yaşandığı anlar en heyecan verici olanları, örneğin 2019’da kendi orkestramla Schloss Nymphenburg’daki verdiğim ilk konserim gibi. Ama orkestramla yaptığım her konser benim için özeldir. Her biri aylar süren bir hazırlık sürecini gerektirir. Müzisyenleri bizzat ben seçerim ve onlarla ortak bir müzikal vizyon doğrultusunda yakından çalışırım. Bu süreç, her seferinde benzersiz

bir tatmin duygusu ve derin bir heyecan yaratır.

Aynı zamanda, konuk şef olarak birçok harika orkestrayla çalışma şansım oldu. Profesyonel bir orkestrayla olan ilk çalışmam gerçekten çok özeldi: Beethoven’ın Dokuzuncu Senfonisi. O sırada henüz 18 yaşındaydım ve bu konser aynı zamanda bir koro ile ilk iş birliğimdi. İlk provadan son alkışa kadar geçen tüm süreç benim için gerçekten unutulmaz bir deneyimdi.

Bundan kısa bir süre sonra, Türkiye’deki ilk profesyonel çalışmam gerçekleşti. Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası ile Güher ve Süher Pekinel tarafından düzenlenen, en iyi bursiyerlerinin yer aldığı bir konserin parçası oldum. Aralarındaki tek şef bendim. Orkestrayla birlikte Schubert’in *Bitmemiş Senfoni*’si üzerinde çalıştık. Ne yazık ki ülkenin yas dönemine girmesi nedeniyle konser iptal edildi, ancak yaptığımız provalar sayesinde böylesine olağanüstü bir orkestranın karşısında durmanın nasıl bir his olduğunu yaşayabildim.

Bir diğer dönüm noktası ise 2023’de ilk kez bir opera orkestra çukurunda şeflik yapmam oldu; Bizet’nin *İnci Avcıları* operası. Henüz 18 yaşında olmama rağmen opera evinin yönetimi bana her şeyi emanet etti, orkestradan koroya, solistlerden koreografiye kadar. Bu benim için inanılmaz bir fırsattı ve asla unutamayacağım bir deneyim oldu.

Çocukken, büyükannem beni sık sık Bavyera Devlet Operası’na götürürdü, onunla birlikte sayısız temsil izledim. Bu ortamda büyümek bende operaya karşı derin bir sevgi oluşturdu ve orkestra çukurundaki ilk gerçek deneyimim, opera yönetmeyi ne kadar sevdiğimi fark etmemi sağladı. 2023’den beri, Bizet’nin *Carmen* ve Strauss’un *Yarasa* (*Die Fledermaus*) operalarını da yönettim. Bu yapımların her birinden muazzam şeyler öğrendim ve her seferinde Carlos Kleiber’in 1999 tarihli bir mektubunda yazdığı sözleri aklıma geldi: “Şeflik tekniğini gerçekten operada öğrenirsin; bir kez ellerine yerleştirdi mi, artık unutulabilir ve müzik yapabilirsin.”

Maximilian Cem Habershtock, Lang Lang ve Frank-Walter Steinmeier, 2017

Türkiye'deki müzik ortamını yurt dışındaki deneyimlerinize karşılaştırdığınızda neler hissediyorsunuz?

Her ülkenin kendine has bir müzikal atmosferi var. Türkiye'de tutku, enerji ve cömertlikle dolu harika müzisyenlerle tanıştım. Burada insanların birlikte müzik yapma şeklinde bir Akdeniz ruhu var, yaşam dolu ve derinden ilham verici. Elbette, Orta Avrupa'da uzun bir orkestra geleneği ve yüzyıllardır gelişmiş olan belirli yapılar var ve bunlar farklı bir çalışma ritmi getiriyor. Ama sonuçta, en önemli olan şey müziğe olan ortak bağlılık ve bunu Türkiye'de de dünyanın herhangi bir yerinde olduğu kadar güçlü hissediyorum.

Klasik müziğin geleceğini nasıl görüyorsunuz? Teknoloji, yapay zekâ ya da değişen estetik anlayışlar sizce müziğin özüne nasıl etki edecek?

Doğal olarak, teknolojik ilerleme ve özellikle yapay zekâ, bizim alanımızda da izini bırakacaktır, bu kaçınılmaz. Yine de müzik yapmanın temel özü asla değişmeyecektir. Unutmamak gerekir ki müzik, insanlar tarafından insanlar için yaratılmış bir şeydir. Beethoven bunu *Missa Solemnis*'in el

yazmasının en üstüne âdetâ bir ithaf gibi yazdığı bir cümleyle en güzel şekilde ifade etmiştir: "Kalpten yine kalbe gitsin".

Bana göre Batı kültürümüzün temeli, bitmeyen bir çalışma azminde yatıyor; sonsuza, ulaşılamayana, hatta neredeyse insanüstü olana doğru bir çaba. Hayatın tüm alanlarına nüfuz eden ruh bu. Bu nedenle, yüzyıllar önce imkânsız olduğu düşünülen pek çok teknik ve bilimsel başarının, bizden önceki büyük medeniyetlerin hiçbirinde değil de bizim zamanımızda gerçekleşmiş olması tesadüf değil. Mesela, yüzyıllar önce kim insanın bir gün uçabileceğini hayal etmeye cesaret edebilirdi ki? İşte bu sonsuza ulaşma arzusu, sanatımızın da özünü oluşturur ve bu öz en saf hâliyle müzikte vücut bulur. Goethe'nin *Faust*'undaki şu dizeleri hatırlamak yeterlidir: "Durmadan, sürekli çaba göstereni, kurtuluşa erdirebiliriz." Bu dize, bir anlamda, tüm Batı ruhunu anlatıyor. Ancak bir makine "çabalayamaz". Yapay zekâ devasa miktarda veriyi işleyebilir, karmaşık örüntüleri tanıyabilir, hatta insan deneyiminin geniş arşivlerinden yararlanarak yaratıcılığın belirli yönlerini taklit edebilir. Ancak doğası gereği sahip olamayacağı bir şey vardır: İrade. Güçlü bir iç irade, tüm çabanın temelidir. Makineler bir şeyi kusursuz bir doğrulukla yeniden üretebilir,

ancak o kusursuzluk onu “mekanik” yani yapay hâle getirir. Bilerek hata yapması için programlanırsa, bir dereceye kadar insan kusuru eklenirse, bu da yapay olur; kasıtlı olarak yanlış olur ve dolayısıyla sanatımızın özüne yine aykırıdır. Batı sanatının büyüklüğü tam da bu paradoksta yatar: Asla tam olarak ulaşılamayacak bir mükemmelliğin peşinde olma hâli. Onu yücelten şey, bu bitmeyen çabanın kendisidir.

Değişen estetik ideallere gelince, onlar elbette evrilmeye devam edecektir. Bu her zaman böyle olmuştur. Her çağ, kendi müzik ve ses anlayışını, kendi yorum alışkanlıklarını, kendi güzellik kavrayışını getirir. Bu değişim kaçınılmaz, hatta bir ölçüde arzu edilir bir şeydir. Ancak bu dönemin “Zeitgeist”inin, yani çağın ruhunun, bizi tam olarak nereye götüreceğini kimse bilemez. Bu, tahminin ötesinde bir şeydir.

Müziğe yeni başlayan gençlere tavsiyelerinizi rica edebilir miyiz?

Kendinizi iyi eğitin! Bol bol okuyun, edebiyat, felsefe, tarih... Kültürel mirasımızın bir parçası olan her şeyle ilgilenin. Tüm bunlar, müzisyenliğinizi hayal edebileceğinizden çok daha derin bir şekilde biçimlendirecektir. Brahms, benzer bir soru sorulduğunda bu doğrultuda bir düşünce ifade

etmişti. Onun tavsiyesi, her gün bir saat daha az pratik yapmak ve bunun yerine iyi bir kitap okumaktı. Buna tüm kalbimle katılıyorum.

Gelecekte hangi operaları veya büyük müzik projelerini yönetmeyi planlıyorsunuz?

Antalya Devlet Opera ve Balesi’nde birkaç proje beni bekliyor. Yeni yıl konserini yöneterek başlayacağım. Bunun için Viyana esintili, güzel bir program hazırladım. Bunun hemen ardından, kendi orkestram Münih Genç Filarmoni Orkestrası ile bir turne geliyor. 15 ve 19 Mart 2026 tarihleri arasında Prag (Smetana Hall), Wiesbaden (Friedrich-von-Thiersch Hall), Frankfurt (Alte Oper) ve Münih’te (Herkulesaal) sahne alacağız. Bu turnenin hazırlıklarına geçtiğimiz Mayıs’taki projemizden sonra başladık ve yoğun bir şekilde çalışmaya devam ediyoruz. Bu iki büyük projenin ötesinde, Bursa ve Adana’da da yöneteceğim. Daha önce hiç sahne almadığım iki şehir, bunlar benim o şehirlerdeki ilk performanslarım olacak. Daha ileriye bakarsak, 2027’de Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası ile gerçekleştireceğimiz konser için şimdiden son derece heyecan verici bir program hazırlıkları içindeyiz. Yani önümüzdeki aylar ve yıllar için dört gözle beklenecek birçok şey var.

Maximilian Cem Haberstock

Maximilian Cem Haberstock, 21 yaşında şef, piyanist ve bestecidir. Eğitimine Münih Müzik ve Sahne Sanatları Üniversitesi'nde devam etmekte olup, burada Prof. Thomas Böckheler (piyano) ve Prof. Kay Westermann (kompozisyon) ile çalışmaktadır. Ayrıca Prof. Georg Christoph Sandmann (Dresden) ile şeflik çalışmalarını sürdürmektedir.

Piyano alanında çok sayıda birincilik ödülü kazanan Haberstock, uluslararası çıkışını New York'taki Carnegie Hall'da yaptı, bunun yanı sıra Berlin'deki Schloss Bellevue'de Almanya Cumhurbaşkanı Frank-Walter Steinmeier için Lang Lang ile bir konser verdi. Verbier Festivali'ne 2018'de piyanist, 2019'da Genç Şef Üyesi (Junior Conducting Fellow) ve 2021'de James Gaffigan'ın Şef Asistanı olarak katılan Haberstock, 2023'te festivalin tarihindeki en genç katılımcı olarak prestijli Gstaad Şeflik Akademisi'ne kabul edildi ve burada Jaap van Zweden ile çalışma fırsatı buldu.

Kasım 2022'de, Craiova "Oltenia" Filarmoni Orkestrası ile Beethoven'ın Dokuzuncu Senfonisi'ni yönetti. Bu konserin büyük başarısının ardından ve orkestranın özel isteği üzerine Haberstock, 2023/24 ve 2024/25 sezonları için baş konuk şef olarak davet edildi.

Nisan 2024'te, Türkiye'deki ilk performansını İzmir'de Ahmed Adnan Saygun Senfoni Orkestrası ile gerçekleştirdi. Eylül 2024'te Sırbistan, Novi Sad'daki Korzo'da düzenlenen Kaleidoscope Culture'in büyük açılışında Voyvodina Senfoni Orkestrası'nı yönetti.

Opera şefliği çıkışını Nisan 2023'te Opera Româna Craiova'da Bizet'nin *Les Pêcheurs de Perles* operasıyla yapan Haberstock, bu başarısının ardından aldığı davetle Opera Plovdiv'de Kasım 2023'te Bizet'nin *Carmen* ve Şubat 2024'te Strauss'un *Die Fledermaus* operalarını yönetti.

© Anja Ostermann

20'den fazla ülkeden 70 seçkin genç müzisyeni bünyesinde barındıran Münih Genç Filarmoni Orkestrası'nın (Young Philharmonic Orchestra Munich) kurucusu ve şefidir. Orkestranın, Mayıs 2023'te ünlü çellist Alban Gerhardt ile gerçekleştirdiği Stars & Rising Stars Festivali'ndeki çıkış konseri büyük bir yankı uyandırdı. Mayıs 2024'te ünlü çellist Daniel Müller-Schott ile tamamı Brahms eserlerinden oluşan ikinci konserleri de dinleyiciler ve basın tarafından büyük bir coşkuyla karşılandı. Mayıs 2025'te Haberstock, orkestrasını piyanist Eva Gevorgyan eşliğinde, Salzburg'daki Mozarteum Büyük Salonu ve Münih'teki Herkulesaal'ı kapsayan ve büyük beğeni toplayan bir konser turnesine çıkardı ve Beethoven eserlerinden oluşan program ile dinleyenleri derinden etkiledi. 🎻